KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 14.11.2012
COM(2012) 659 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

ZA ROK 2011 DOTYCZĄCE ŻYWNOŚCI I SKŁADNIKÓW ŻYWNOŚCI PODDANYCH DZIAŁANIU PROMIENIOWANIA JONIZUJĄCEGO

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

ZA ROK 2011 DOTYCZĄCE ŻYWNOŚCI I SKŁADNIKÓW ŻYWNOŚCI PODDANYCH DZIAŁANIU PROMIENIOWANIA JONIZUJĄCEGO

1. PODSTAWA PRAWNA I KONTEKST

Zgodnie z art. 7 ust. 3 dyrektywy 1999/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lutego 1999 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich dotyczących środków spożywczych oraz składników środków spożywczych poddanych działaniu promieniowania jonizującego[1] państwa członkowskie są zobowiązane do przesyłania Komisji co roku:

– wyników kontroli przeprowadzonych w jednostkach przeprowadzających napromienianie, szczególnie w odniesieniu do kategorii i ilości żywności oraz składników żywności poddawanych promieniowaniu oraz stosowanych dawek

oraz

– wyników kontroli przeprowadzonych na etapie wprowadzania produktów do obrotu i metod stosowanych do wykrywania, czy produkt został poddany działaniu promieniowania jonizującego.

Artykuł 7 ust. 4 dyrektywy nakłada na Komisję obowiązek opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*:

– szczegółowych danych dotyczących zatwierdzonych jednostek przeprowadzających napromienianie w państwach członkowskich, a także wszelkich zmian ich statusu;

– sprawozdania sporządzonego w oparciu o informacje dostarczane przez krajowe organy nadzoru.

Niniejsze sprawozdanie dotyczy okresu od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. Zawiera ono zestawienie informacji przekazanych Komisji przez 25 państw członkowskich. Bułgaria i Malta nie przedstawiły żadnych danych.

Informacje dotyczące ogólnych aspektów napromieniania żywności są dostępne na stronie internetowej Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej ds. Zdrowia i Konsumentów[2].

1.1. Jednostki przeprowadzające napromienianie

Zgodnie z art. 3 ust. 2 dyrektywy 1999/2/WE żywność i składniki żywności mogą być poddawane napromienianiu wyłącznie w zatwierdzonych jednostkach przeprowadzających napromienianie. Jednostki w UE są

1 Dz.U. L 66 z 13.3.1999, s. 16.

2 http://ec.europa.eu/food/food/biosafety/irradiation/index_en.htm

zatwierdzane przez właściwe organy państw członkowskich. Zgodnie z art. 7 ust. 3 państwa członkowskie mają obowiązek powiadamiania Komisji o swoich zatwierdzonych jednostkach przeprowadzających napromienianie.

Napromienianie żywności i składników żywności może być przeprowadzane wyłącznie za pomocą następujących źródeł:

– promieni gamma pochodzących z nuklidów promieniotwórczych ^{60}Co lub ^{137}Cs;

– promieni rentgenowskich wytwarzanych przez urządzenia obsługiwane na poziomie energii nominalnej (maksymalnej energii kwantowej) wynoszącej 5 MeV lub poniżej tego poziomu;

– elektronów wytwarzanych przez urządzenia obsługiwane na poziomie energii nominalnej (maksymalnej energii kwantowej) wynoszącej 10 MeV lub poniżej tego poziomu.

Wykaz zatwierdzonych jednostek przeprowadzających napromienianie w państwach członkowskich został opublikowany przez Komisję[3].

1.2. Napromieniona żywność oraz składniki żywności

Napromienianie suszonych ziół aromatycznych, przypraw korzennych i warzywnych dozwolone jest w UE na podstawie dyrektywy 1999/3/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lutego 1999 r. w sprawie ustanowienia wspólnotowego wykazu środków spożywczych oraz składników środków spożywczych poddanych działaniu promieniowania jonizującego[4]. Ponadto 7 państw członkowskich powiadomiło Komisję o utrzymaniu krajowych zezwoleń dla niektórych rodzajów żywności oraz składników żywności, zgodnie z art. 4 ust. 4 dyrektywy 1999/2/WE. Wykaz krajowych zezwoleń został opublikowany przez Komisję[5].

Wszelką napromienioną żywność zawierającą jeden lub więcej napromienionych składników żywności należy opatrzyć etykietą z napisem „napromienione” lub „poddane promieniowaniu jonizującemu”. Jeśli napromieniony produkt stosowany jest jako składnik żywności złożonej, taki sam napis jest dołączony do nazwy tego składnika w wykazie składników. W przypadku produktów sprzedawanych luzem, napis ten umieszcza się łącznie z nazwą produktu na wywieszce lub informacji powyżej lub obok pojemnika, w którym znajdują się te produkty.

Do celów egzekwowania prawidłowego etykietowania i wykrywania niedozwolonych produktów Europejski Komitet Normalizacyjny (CEN), po uzyskaniu odpowiedniego zlecenia od Komisji Europejskiej, ustalił normy dla kilku metod analitycznych.

3 Dz.U. C 265 z 1.9.2012, s. 3.

4 Dz.U. L 66 z 13.3.1999, s. 24.

5 Dz.U. C 283 z 24.11.2009, s. 5.

2. WYNIKI KONTROLI DOKONANYCH W JEDNOSTKACH PRZEPROWADZAJĄCYCH NAPROMIENIANIE

Niniejsza sekcja sprawozdania zawiera wyniki kontroli dokonanych w jednostkach przeprowadzających napromienianie, szczególnie w odniesieniu do kategorii i ilości produktów poddawanych napromienianiu oraz stosowanych dawek. Według informacji przekazanych przez państwa członkowskie kontrole dokonane przez właściwe organy potwierdziły zgodność zatwierdzonych jednostek przeprowadzających napromienianie z wymogami dyrektywy 1999/2/WE.

W poniższych tabelach przedstawiono kategorie i ilości produktów poddanych napromienianiu w zatwierdzonych jednostkach przeprowadzających napromienianie w państwach członkowskich UE w 2011 r.

2.1. Belgia

Zatwierdzona jest jedna jednostka.

Kategoria produktów	Ilość poddana napromienianiu (t)	Średnia zaabsorbowana dawka (kGy)
Suszone zioła aromatyczne, przyprawy korzenne i warzywne	238,129	6–9
Mrożone żabie udka	3 050,944	5
Drób	1 378,752	5
Ryby, skorupiaki i mięczaki	153,122	3–5
Sucha krew, osocze i koagulanty	84,1	6–9
Warzywa	4,86	3–5
Mączka ryżowa	44,25	3
Białko jaj	32,805	3
Guma arabska	2,1	3
Siara (wyłącznie do badań weterynaryjnych)	41,887	0–10
Ogółem	**5 030,949**	

2.2. Bułgaria

Zatwierdzone są dwie jednostki. Nie przedstawiono danych za 2011 r.

2.3. Republika Czeska

Zatwierdzona jest jedna jednostka.

Kategoria produktów	Ilość poddana napromienianiu (t)	Średnia zaabsorbowana dawka (kGy)
Suszone zioła aromatyczne, przyprawy korzenne i warzywne	24,2	4–10
Ogółem	**24,2**	

2.4. Niemcy

Zatwierdzone są cztery jednostki. W dwóch z nich nie poddano napromienianiu żadnej żywności.

Kategoria produktów	Ilość poddana napromienianiu (t)	Średnia zaabsorbowana dawka (kGy)
Suszone zioła aromatyczne, przyprawy korzenne i warzywne	152	<10
Ogółem	**152**	

2.5. Hiszpania

Zatwierdzone są dwie jednostki. W jednej z nich nie poddano napromienianiu żadnej żywności.

Kategoria produktów	Ilość poddana napromienianiu (t)	Średnia zaabsorbowana dawka (kGy)
Suszone zioła aromatyczne, przyprawy korzenne i warzywne	307,546	<10
Ogółem	**307,546**	

2.6. Estonia

Zatwierdzona jest jedna jednostka.

Kategoria produktów	Ilość poddana napromienianiu (t)	Średnia zaabsorbowana dawka (kGy)
Suszone zioła aromatyczne, przyprawy korzenne i warzywne	19,2	10
Ogółem	**19,2**	

2.7. Francja

Zatwierdzonych jest pięć jednostek.

Kategoria produktów	Ilość poddana napromienianiu (t)	Średnia zaabsorbowana dawka (kGy)
Drób	114,418	5
Guma arabska	69,198	3
Suszone zioła aromatyczne, przyprawy korzenne i warzywne	0,66	10
Mrożone żabie udka	510,625	5
Ogółem	**694,901**	

2.8. Węgry

Zatwierdzona jest jedna jednostka.

Kategoria produktów	Ilość poddana napromienianiu (t)	Średnia zaabsorbowana dawka (kGy)
Suszone zioła aromatyczne, przyprawy korzenne i warzywne	142	3–8
Ogółem	**142**	

2.9. Włochy

Zatwierdzona jest jedna jednostka. W 2011 r. nie poddano napromienianiu żadnej żywności.

2.10. Niderlandy

Zatwierdzone są dwie jednostki.

Kategoria produktów	Ilość poddana napromienianiu (t)	Średnia zaabsorbowana dawka (kGy)
Suszone zioła aromatyczne, przyprawy korzenne i warzywne	199,585	6.4–7.3
Części żab	352,611	4
Mięso drobiowe	111,955	5
Warzywa suszone	446,802	2–4
Białko jaj	421,982	1.3
Krewetki (mrożone)	38,478	3
Ogółem	**1 572,878**	

2.11. Polska

Zatwierdzone są dwie jednostki.

Kategoria produktów	Ilość poddana napromienianiu (t)	Średnia zaabsorbowana dawka (kGy)
Suszone zioła aromatyczne, przyprawy korzenne i warzywne	105,8	5–10
Ogółem	**105,8**	

2.12. Rumunia

Zatwierdzona jest jedna jednostka.

Kategoria produktów	Ilość poddana napromienianiu (t)	Średnia zaabsorbowana dawka (kGy)
Suszone zioła aromatyczne, przyprawy korzenne i warzywne	20	8
Ogółem	**20**	

2.13. Zjednoczone Królestwo

Zatwierdzona jest jedna jednostka. W 2011 r. nie poddano napromienianiu żadnej żywności.

2.14. Pozostałe państwa członkowskie

W pozostałych państwach członkowskich (Austria, Cypr, Dania, Finlandia, Grecja, Irlandia, Luksemburg, Litwa, Łotwa, Malta, Portugalia, Szwecja, Słowenia, Słowacja) nie ma żadnych zatwierdzonych jednostek.

2.15. Podsumowanie sytuacji w UE

Poniższa tabela podsumowuje ilość środków spożywczych (w tonach) poddanych promieniowaniu jonizującemu w zatwierdzonych jednostkach przeprowadzających napromienianie w Unii Europejskiej w 2011 r.:

Kategorie produktów	**BE**	**CZ**	**DE**	**EE**	**ES**	**FR**	**HU**	**NL**	**PL**	**RO**	**Ogółem**	***%***
Sucha krew	84,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**84,1**	***1,04***
Białko jaj	32,8	0	0	0	0	0	0	422	0	0	**454,8**	***5,64***
Ryby, skorupiaki, mięczaki, krewetki	153,1	0	0	0	0	0	0	38,5	0	0	**191,6**	***2,37***
Żabie udka	3 050,9	0	0	0	0	510,6	0	352,6	0	0	**3914,1**	***48,52***
Guma arabska	2,1	0	0	0	0	69,2	0	0	0	0	**71,3**	***0,88***
Zioła i przyprawy korzenne	238,1	24,2	152	19,2	307,5	0,6	142	199,6	105,8	20	**1208,9**	***14,98***
Drób	1378,7	0	0	0	0	114,4	0	111,9	0	0	**1605,0**	***19,89***
Mączka ryżowa	44,2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**44,2**	***0,55***
Warzywa	4,8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**4,8**	***0,06***
Produkty odwodnione	0	0	0	0	0	0	0	446,8	0	0	**446,8**	***5,54***
Inne	41,9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**41,9**	***0,52***
Ogółem	**5 030,7**	**24,2**	**152**	**19,2**	**307,5**	**694,8**	**142**	**1571,4**	**105,8**	**20**	**8067,5**	***100***
% całości	***62,36***	***0,30***	***1,88***	***0,24***	***3,81***	***8,61***	***1,76***	***19,48***	***1,31***	***0,25***	***100***	

3. WYNIKI KONTROLI PRZEPROWADZONYCH NA ETAPIE WPROWADZANIA PRODUKTÓW DO OBROTU I METODY STOSOWANE DO WYKRYWANIA NAPROMIENIONEJ ŻYWNOŚCI

W poniższych tabelach przedstawiono wyniki kontroli przeprowadzonych na etapie wprowadzania produktów do obrotu i metod stosowanych do wykrywania, czy produkt został poddany działaniu promieniowania jonizującego.

3.1. Austria

Żywność poddana badaniu	**Liczba próbek: 126**			**Zastosowana metoda CEN**
	Zgodnych z wymogami	**Niejednoznacznych**	**Niezgodnych z wymogami**	
Zioła i przyprawy korzenne	44	0	0	EN 1788, EN 13751
Herbaty ziołowe	39	0	0	EN 1788, EN 13751
Mięso drobiowe	43	**0**	**0**	EN 1786
Ogółem	**126**	**0**	**0**	
Ogółem w % zbadanych próbek	**100 %**	**0 %**	**0 %**	

3.2. Belgia

Żywność poddana badaniu	**Liczba próbek: 123**			**Zastosowana metoda CEN**
	Zgodnych z wymogami	**Niejednoznacznych**	**Niezgodnych z wymogami**	
Owoce	8	0	0	EN 1788
Suplementy diety	19	0	2*	
Makarony typu noodle	26	0	0	
Warzywa	12	0	0	
Zioła	13	0	0	
Skorupiaki	21	0	0	
Mięczaki	22			
Ogółem	**121**	**0**	**2**	
Ogółem w % zbadanych próbek	**98,4 %**	**0 %**	**1,6 %**	

* niedozwolone napromienianie

3.3. Bułgaria

Nie przedstawiono danych za 2011 r.

3.4. Cypr

Żywność poddana badaniu	Liczba próbek: 6			Zastosowana metoda CEN
	Zgodnych z wymogami	Niejednoznacznych	Niezgodnych z wymogami	
Suszone warzywa, zioła i przyprawy korzenne	6	0	0	EN 13751
Ogółem	**6**	**0**	**0**	
Ogółem w % zbadanych próbek	**100 %**	**0 %**	**0 %**	

3.5. Republika Czeska

Żywność poddana badaniu	Liczba próbek: 40			Zastosowana metoda CEN
	Zgodnych z wymogami	Niejednoznacznych	Niezgodnych z wymogami	
Ryby, skorupiaki i mięczaki	1	1	0	EN 1785
Herbaty ziołowe	11	0	0	EN 1788
Przyprawy korzenne	8	4	0	EN 1788
Suplementy diety	1	0	0	EN 1788
Zupy z makaronem instant typu noodle	3	0	0	EN 1788
Drób	3	0	0	EN 1785
Świeże owoce	3	2	0	EN 1788, EN 1785
Grzyby suszone	3	0	0	EN 1788
Ogółem	**33**	**7**	**0**	
Ogółem w % zbadanych próbek	**82,5 %**	**17,5 %**	**0%**	

3.6. Niemcy

Żywność poddana badaniu	Liczba próbek: 2 912			Zastosowana metoda CEN
	Zgodnych z wymogami	Niejednoznacznych	Niezgodnych z wymogami	
Ser, przetwory z sera z ziołami i przyprawami	37	0	0	EN 1787, EN 1788, ASU§64 LFGB, L00.00-39
Ser, przetwory z sera bez ziół i przypraw	33	0	0	EN 1788, EN 1784, ASU§64 LFGB, L00.00-39
Masło z przyprawami	5	0	0	EN 1787
Jaja i produkty jajeczne	4	0	0	EN 1784
Mięso (z wyjątkiem drobiu i dziczyzny)	4	0	0	EN 1786
Drób	92	0	0	EN 1784, EN 1786
Produkty mięsne (z wyjątkiem kiełbas)	46	0	0	EN 1786, EN 1784, EN 1788
Kiełbasy	47	0	0	EN 1786, EN 1784
Ryby i produkty rybne	44	0	4*	EN 1786, EN 1788, EN 1789

Skorupiaki, mięczaki, małże i inne zwierzęta wodne, w tym produkty z nich uzyskane	148	0	2* 2**	EN 1788, EN 1786, EN 1787, EN 1384, EN 13751, ASU§64 LFGB,L12.01-1,
Zupy, sosy, w tym zupy i potrawy instant	239	5	2* 5**	EN 1787, EN 1788, EN 13751
Zboża i produkty zbożowe	44	0	3**	EN 1787, EN 1788, EN 13751
Jadalne nasiona roślin strączkowych, nasiona oleiste, orzechy	44	0	0	EN 1787, EN 1788, EN 13751
Ziemniaki, części roślin o wysokiej zawartości skrobi	26	0	0	EN 1788, EN 13751
Świeże warzywa	17	0	0	EN 1788, EN 1787, EN 13751
Warzywa suszone	40	0	0	EN 1788, EN 1787, EN 13751
Świeże grzyby	11	0	0	EN 1788
Suszone grzyby lub produkty z grzybów	142	0	6*	EN 1788, EN 13751, EN 1787
Świeże owoce	65	0	0	EN 1784, EN 1788, EN 1787, EN 13751, EN 1385
Suszone owoce i produkty z owoców	49	0	0	EN 1787, EN 1788, EN 13708
Kawa	2	0	0	EN 1788, EN 13751
Herbata i produkty herbatopodobne	211	0	0	EN 1788, EN 13751, EN 1787
Gotowe posiłki i dania	9	0	0	EN 1788, EN 1786, EN 13751
Suplementy diety	121	0	12*	EN 1788, EN 1787, EN 13751, termoluminescencja
Przyprawy i dodatki do potraw	183	1	3**	EN 1788, EN 13751, EN 1787, termoluminescencja
Suszone zioła i przyprawy korzenne	1 084	10	7**	EN 1788, EN 1787, EN 13751, termoluminescencja
Pozostałe	98	1	0	EN 1788, EN 13751, EN 13708
Enzymy	4	0	0	EN 1788, EN 13751
Ogółem	**2 849**	**17**	**46**	
Ogółem w % zbadanych próbek	**97,83 %**	**0,58 %**	**1,58 %**	

* niedozwolone napromienianie; ** nieprawidłowo oznakowane

3.7. Dania

Żywność poddana badaniu	Liczba próbek: 98			Zastosowana metoda CEN
	Zgodnych z wymogami	Niejednoznacznych	Niezgodnych z wymogami	
Suplementy diety	23	0	3*	EN 13751, EN 1788
Zioła i przyprawy korzenne	42	0	0	EN 13751, EN 1788
Herbaty ziołowe	3	0	0	EN 13751, EN 1788
Suszone makarony instant typu noodle	16	0	3*	EN 13751, EN 1788
Zupy i sosy	8	0	0	EN 13751, EN 1788
Ogółem	**92**	**0**	**6**	
Ogółem w % zbadanych próbek	**94 %**	**0 %**	**6 %**	

* niedozwolone napromienianie

3.8. Estonia

W 2011 r. nie przeprowadzono żadnych kontroli na etapie wprowadzania produktów do obrotu W Estonii nie ma laboratorium przeprowadzającego analizy pod kątem promieniowania jonizującego. Ze względu na ograniczone środki finansowe nie wysłano próbek do analizy za granicą.

3.9. Grecja

Żywność poddana badaniu	Liczba próbek: 20			Zastosowana metoda CEN
	Zgodnych z wymogami	Niejednoznacznych	Niezgodnych z wymogami	
Przyprawy korzenne	9	0	0	EN 13751
Herbata	9	0	0	EN 13751
Zioła	2	0	0	EN 13751
Ogółem	**20**	**0**	**0**	
Ogółem w % zbadanych próbek	**100 %**	**0 %**	**0 %**	

3.10. Hiszpania

Żywność poddana badaniu	Liczba próbek: 208			Zastosowana metoda CEN
	Zgodnych z wymogami	Niejednoznacznych	Niezgodnych z wymogami	
Zioła i przyprawy korzenne	156	5	1**	EN 1787, EN 13751
Napary	18	0	0	EN 13751
Owoce suszone	13	0	0	EN 13708, EN 1787
Mięczaki	8	0	0	EN 1786
Mięso	7	0	0	EN 1786
Ogółem	**202**	**5**	**1**	
Ogółem w % zbadanych próbek	**97,12 %**	**2,4 %**	**0,48 %**	

** nieprawidłowo oznakowane

3.11. Finlandia

Żywność poddana badaniu	Liczba próbek: 193			Zastosowana metoda CEN
	Zgodnych z wymogami	Niejednoznacznych	Niezgodnych z wymogami	
Suszone przyprawy korzenne i zioła	95	0	2	EN 13751, EN 1788
Suplementy diety, żywność specjalnego przeznaczenia żywieniowego	35	0	3	EN 13751, EN 1788
Owoce, owoce jagodowe, warzywa	11	0	0	EN 13751, EN 1788
Herbata i preparaty ziołowe	20	0	1	EN 13751, EN 1788
Inne przetwory	24	0	2	
Ogółem	**185**	**0**	**8****	
Ogółem w % zbadanych próbek	**95,8 %**	**0 %**	**4,2 %**	

** nieprawidłowo oznakowane lub z jednostek niezatwierdzonych przez UE

3.12. Francja

Żywność poddana badaniu	Liczba próbek: 112			Zastosowana metoda CEN
	Zgodnych z wymogami	Niejednoznacznych	Niezgodnych z wymogami	
Zioła i przyprawy korzenne	18	1	0	EN 1784, EN 1788
Mrożone skorupiaki lub mięczaki	13	0	0	EN 1784, EN 1788
Zupy i sosy w proszku	9	0	3**	EN 1784, EN 1788
Suplementy diety	10	4	2*	EN 1784, EN 1788
Żabie udka	4	0	0	EN 1784, EN 1788
Jagnięcina	3	0	0	EN 1784, EN 1788
Drób	11	0	0	EN 1784, EN 1788
Wstępnie obgotowany makaron typu noodle	1	1	0	EN 1784, EN 1788
Herbata	13	0	0	EN 1784, EN 1788
Suszone owoce, warzywa, grzyby	18	1	0	EN 1784, EN 1788
Ogółem	**100**	**7**	**5**	
Ogółem w % zbadanych próbek	**89,3 %**	**6,2 %**	**4,5 %**	

* niedozwolone napromienianie; ** nieprawidłowo oznakowane

3.13. Węgry

Żywność poddana badaniu	Liczba próbek: 78			Zastosowana metoda CEN
	Zgodnych z wymogami	Niejednoznacznych	Niezgodnych z wymogami	
Przyprawy korzenne	60	0	0	EN 1788
Herbata	18	0	0	EN 1788

Ogółem	**78**	**0**	**0**	
Ogółem w % zbadanych próbek	**100 %**	**0 %**	**0 %**	

3.14. Irlandia

Żywność poddana badaniu	**Liczba próbek: 110**			**Zastosowana metoda CEN**
	Zgodnych z wymogami	**Niejednoznacznych**	**Niezgodnych z wymogami**	
Przyprawy korzenne	13	0	0	EN 13751 (badanie przesiewowe), EN 1788 (badanie potwierdzające)
Zioła i przyprawy korzenne	26	0	0	
Przyprawy	6	0	0	
Nasiona	8	0	0	
Makarony	2	0	0	
Makarony typu noodle	7	0	0	
Herbaty	48	0	0	
Ogółem	**110**	**0**	**0**	
Ogółem w % zbadanych próbek	**100 %**	**0 %**	**0 %**	

3.15. Włochy

Żywność poddana badaniu	**Liczba próbek: 423**			**Zastosowana metoda CEN**
	Zgodnych z wymogami	**Niejednoznacznych**	**Niezgodnych z wymogami**	
Ryby, mięczaki, skorupiaki	144	0	10	EN 13784, EN 1786, EN 1788, EN 13751
Zioła i przyprawy korzenne	90	0	1	EN 13783, EN13751, EN 1787, EN 1788
Mięso	67	0	0	EN 1786, EN 13784, EN 13751
Czosnek i cebula	27	0	0	EN 1788, EN 13751, EN 1787, EN 13783
Ziemniaki	19	0	0	EN 1788, EN 13751, EN 1787, EN 13783
Grzyby suszone	11	0	0	EN 13708, EN13751
Przyprawy warzywne	9	0	0	EN 1787, EN 13783
Orzechy	8	0	0	EN 1787, EN 13708
Owoce suszone	8	0	0	EN 1787, EN 13708
Żabie udka	7	0	5	EN 1786, EN 1785
Świeże owoce	6	0	0	EN 1787, EN 1788, EN 13708
Ekstrakty warzywne	4	0	0	EN 13751
Suplementy diety	3	0	0	EN 13751
Pszenica	1	0	0	EN 1787
Warzywa	1	0	0	EN 1788
Herbata zielona	1	0	0	EN 13751
Produkty piekarskie	1	0	0	EN 1787
Ogółem	**407**	**0**	**16****	
Ogółem w % zbadanych próbek	**98,95 %**	**0 %**	**1,05 %**	

** nieprawidłowo oznakowane

3.16. Łotwa

Żywność poddana badaniu	Liczba próbek: 42			Zastosowana metoda CEN
	Zgodnych z wymogami	Niejednoznacznych	Niezgodnych z wymogami	
Grzyby (solone, mrożone)	13	0	0	MI 2143-91 VNIIMS SDP 5.4.4R.01:2010 SSI- Rapport 93-11(Sr 90)
Suplementy diety	2	0	5*	EN 1788
Suszone zioła i przyprawy korzenne	4	0	0	EN 1788
Ryby i skorupiaki	10	0	0	MI 2143-91 VNIIMS SDP 5.4.4R.01:2010
Czosnek	1	0	0	EN 1788
Sos sojowy	2	0	0	MI 2143-91 VNIIMS
Pomelo	1	0	0	MI 2143-91 VNIIMS
Woda mineralna	3	0	0	MI 2143-91 VNIIMS SSI- Rapport 93-11(Sr 90)
Ogółem	**37**	**0**	**5**	
Ogółem w % zbadanych próbek	**88 %**	**0 %**	**12 %**	

* niedozwolone napromienianie

3.17. Litwa

Żywność poddana badaniu	Liczba próbek: 90			Zastosowana metoda CEN
	Zgodnych z wymogami	Niejednoznacznych	Niezgodnych z wymogami	
Suplementy diety	23	0	0	EN 13783
Zioła i przyprawy korzenne	16	0	0	EN 13783
Herbata	34	0	0	EN 1378
Warzywa suszone	17	0	0	EN 1378
Ogółem	**90**	**0**	**0**	
Ogółem w % zbadanych próbek	**100%**	**0 %**	**0 %**	

3.18. Luksemburg

Żywność poddana badaniu	Liczba próbek: 20			Zastosowana metoda CEN
	Zgodnych z wymogami	Niejednoznacznych	Niezgodnych z wymogami	
Suplementy diety	5	0	5*	EN 1788
Makarony typu noodle	10	0	0	EN 1788
Ogółem	**15**	**0**	**5**	
Ogółem w % zbadanych próbek	**75 %**	**0 %**	**25 %**	

* niedozwolone napromienianie

3.19. Malta

Nie przedstawiono danych za 2011 r.

3.20. Niderlandy

Żywność poddana badaniu	Liczba próbek: 303			Zastosowana metoda CEN
	Zgodnych z wymogami	Niejednoznacznych	Niezgodnych z wymogami	
Produkty zbożowe	26	2	0	EN 13751
Suszone warzywa i produkty warzywne	28	0	0	EN 13751
Suszone owoce i produkty z owoców	40	0	0	EN 13751
Orzechy i nasiona	40	0	0	EN 13751
Ryby i produkty rybne	26	0	0	EN 13751
Sałatki, makarony i zupy	31	3	0	EN 13751
Przyprawy korzenne i aromaty	98	9	0	EN 13751
Ogółem	**289**	**14**	**0**	
Ogółem w % zbadanych próbek	**95,4 %**	**4,6 %**	**0 %**	

3.21. Polska

Żywność poddana badaniu	Liczba próbek: 229			Zastosowana metoda CEN
	Zgodnych z wymogami	Niejednoznacznych	Niezgodnych z wymogami	
Suszone zioła i przyprawy korzenne	75	0	1	EN 13751, EN 1788
Orzechy	21	0	0	EN 1787
Warzywa (w tym jadalne nasiona roślin strączkowych)	14	0	0	EN 1788
Owoce	20	0	0	EN 1784, EN 1787
Ryby i owoce morza	22	0	0	EN 1786, EN 1788
Herbaty	9	0	0	EN 13751
Sery dojrzewające, sery serwatkowe, inne sery zawierające przyprawy korzenne/zioła	10	0	0	EN 1788
Gotowe dania	15	0	1	EN 1788
Mięso, podroby, produkty mięsne	16	0	0	EN 1786, EN 1784
Suplementy diety	12	0	2	EN 13751, EN 1788
Żywność specjalnego przeznaczenia żywieniowego	6	0	0	EN 1788
Ogółem	**225**	**0**	**4****	
Ogółem w % zbadanych próbek	**98,25 %**	**0 %**	**1,75 %**	

** nieprawidłowo oznakowane

3.22. Portugalia

Żywność poddana badaniu	Liczba próbek: 12			Zastosowana metoda CEN
	Zgodnych z wymogami	Niejednoznacznych	Niezgodnych z wymogami	
Zioła, przyprawy korzenne i ekstrakty warzywne	12	0	0	Technika PSL (luminescencja stymulowana światłem)
Ogółem	**12**	**0**	**0**	
Ogółem w % zbadanych próbek	**100 %**	**0 %**	**0 %**	

3.23. Rumunia

Żywność poddana badaniu	Liczba próbek: 79			Zastosowana metoda CEN
	Zgodnych z wymogami	Niejednoznacznych	Niezgodnych z wymogami	
Suszone zioła aromatyczne, przyprawy korzenne i warzywne	78	0	1***	EN 1787, EN 13751
Ogółem	**78**	**0**	**1**	
Ogółem w % zbadanych próbek	**98,7 %**	**0 %**	**1,3 %**	

*** napromieniane w jednostce niezatwierdzonej przez UE

3.24. Szwecja

Żywność poddana badaniu	Liczba próbek: 5			Zastosowana metoda CEN
	Zgodnych z wymogami	Niejednoznacznych	Niezgodnych z wymogami	
Mięso drobiowe (różnych ptaków)	5	0	0	EN 1784
Ogółem	**5**	**0**	**0**	
Ogółem w % zbadanych próbek	**100 %**	**0 %**	**0 %**	

3.25. Słowacja

Żywność poddana badaniu	Liczba próbek: 18			Zastosowana metoda CEN
	Zgodnych z wymogami	Niejednoznacznych	Niezgodnych z wymogami	
Orzechy	10	0	0	EN 1784
Nasiona oleiste	3	0	0	EN 1784
Tuńczyk w oleju, rozdrobniony	1	0	0	EN 1784
Herbatniki i batony zbożowe	3	0	0	EN 1788
Produkty mięsne	1	0	0	EN 1784
Ogółem	**18**	**0**	**0**	
Ogółem w % zbadanych próbek	**100 %**	**0 %**	**0 %**	

3.26. Słowenia

Żywność poddana badaniu	Liczba próbek: 20			Zastosowana metoda CEN
	Zgodnych z wymogami	Niejednoznacznych	Niezgodnych z wymogami	
Przyprawy korzenne	8	0	0	EN 13751, EN 1788
Suplementy diety	4	1	0	EN 13751, EN 1788
Czosnek	4	0	0	EN 13751, EN 1788
Ryż	1	2	0	EN 13751, EN 1788
Ogółem	**17**	**3**	**0**	
Ogółem w % zbadanych próbek	**85 %**	**15 %**	**0 %**	

3.27. Zjednoczone Królestwo

Żywność poddana badaniu	Liczba próbek: 130			Zastosowana metoda CEN
	Zgodnych z wymogami	Niejednoznacznych	Niezgodnych z wymogami	
Suszone zioła, przyprawy korzenne i warzywne	51	2	2	EN13751, EN 1788
Świeże i konserwowane (inne niż suszone) zioła i przyprawy korzenne	14	0	0	EN13751, EN 1788
Różne	5	0	0	EN13751, EN 1788
Makaron i azjatyckie potrawy liofilizowane	10	2	2	EN13751, EN 1788
Warzywa	1	0	0	EN13751, EN 1788
Zupy i sosy	11	1	1	EN13751, EN 1788
Suplementy diety	17	2	1	EN13751, EN 1788
Suszone ryby i owoce morza	8	0	0	EN13751, EN 1788
Ogółem	**117**	**7**	**6****	
Ogółem w % zbadanych próbek	**90,00 %**	**5,4 %**	**4,6 %**	

** nieprawidłowo oznakowane oraz brak dowodów na przeprowadzenie napromieniania w zatwierdzonej jednostce

3.28. Podsumowanie sytuacji w UE

Poniższa tabela zawiera zestawienie zbadanych próbek i wyników otrzymanych dla całej Unii Europejskiej:

PAŃSTWO CZŁONKOWSKIE	PRÓBKI ZGODNE Z WYMOGAMI	NIEJEDNOZNACZNE	PRÓBKI NIEZGODNE Z WYMOGAMI	LICZBA PRÓBEK OGÓŁEM	% W OGÓLNEJ LICZBIE PRÓBEK UE
AT	126	0	0	126	**2,3 %**
BE	121	0	2	123	**2,2 %**
BG	NPD	NPD	NPD	NPD	
CY	6	0	0	6	**0,1 %**
CZ	33	7	0	40	**0,7 %**
DE	2 849	17	46	2 912	**54,0 %**
DK	92	0	6	98	**1,8 %**
EE	NPA	NPA	NPA	NPA	
EL	20	0	0	20	**0,4 %**
ES	202	5	1	208	**3,8 %**
FI	185	0	8	193	**3,5 %**
FR	100	7	5	112	**2,0 %**
HU	78	0	0	78	**1,4 %**
IE	110	0	0	110	**2,0 %**
IT	407	0	16	423	**7,8 %**
LV	37	0	5	42	**0,8 %**
LT	90	0	0	90	**1,7 %**
LU	15	0	5	20	**0,4 %**
MT	NPD	NPD	NPD	NPD	
NL	289	14	0	303	**5,6 %**
PL	225	0	4	229	**4,2 %**
PT	12	0	0	12	**0,2 %**
RO	78	0	1	79	**1,5 %**
SE	5	0	0	5	**0,1 %**
SK	18	0	0	18	**0,3 %**
SI	17	3	0	20	**0,4 %**
UK	117	7	6	130	**2,4 %**
OGÓŁEM EU	**5 232**	**60**	**105**	**5 397**	**100 %**
	97 %	**1 %**	**2 %**	**100 %**	

NPD: Nie przedstawiono danych
NPA: Nie przeprowadzono analiz

4. PODSUMOWANIE

Niniejsze sprawozdanie dotyczy okresu od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2011 r. Zawiera ono zestawienie informacji przekazanych Komisji przez 25 państw członkowskich. Bułgaria i Malta nie przedstawiły żadnych danych.

W 2011 r. w 13 państwach członkowskich działały 24 jednostki przeprowadzające napromienianie, zatwierdzone zgodnie z art. 7 ust. 2 dyrektywy 1999/2/WE. Nie zatwierdzono żadnej nowej jednostki przeprowadzającej napromienianie. Nie zamknięto żadnej zatwierdzonej jednostki przeprowadzającej napromienianie. Pięć jednostek przeprowadzających napromienianie nie poddała napromienianiu żadnej żywności w 2011 r. (nie przedstawiono danych dotyczących dwóch jednostek w Bułgarii).

Ogółem działaniu promieniowania jonizującego w państwach członkowskich poddano 8 067,5 ton produktów, z czego 90,45 % zostało napromienionych w trzech państwach członkowskich: Belgii (62,36 %), Niderlandach (19,48 %) i Francji (8,61 %). Wśród produktów poddanych napromienianiu największą część stanowią żabie udka (48,52 %), drób (19,89 %) oraz suszone zioła aromatyczne i przyprawy korzenne (14,98 %).

Ogólna ilość produktów poddanych napromienianiu w UE nieznacznie spadła w stosunku do roku 2010, kiedy to poddano napromienianiu 9 263,4 ton. W Francji poddano promieniowaniu jonizującemu znacznie mniejszą ilość suszonych ziół aromatycznych, przypraw korzennych i warzywnych, a także mięsa drobiowego: odpowiednio o 65 % i 75 %. W Niderlandach łączna ilość produktów poddanych działaniu promieniowania jonizującego wzrosła o 2,85 %, głównie za sprawą znacznego wzrostu ilości białka jaj poddanego napromienianiu w 2011 r.

25 państw członkowskich przekazało informacje dotyczące kontroli przeprowadzonych na etapie wprowadzania produktów do obrotu. Jedno państwo członkowskie nie przeprowadziło żadnych kontroli analitycznych w ramach kontroli i inspekcji urzędowych ze względu na to, że nie posiada laboratoriów, które mogłyby przeprowadzić takie analizy, a wysłanie próbek do analizy za granicą byłoby zbyt kosztowne.

W 24 państwach członkowskich zbadano 5 397 próbek, z czego 67,4 % w trzech państwach członkowskich (54 % w Niemczech, 7,8 % we Włoszech i 5,6 % w Niderlandach). 5 232 próbek (97 %) było zgodnych z przepisami dyrektyw, 105 (2 %) było niezgodnych z przepisami, a 60 próbek (1 %) dało niejednoznaczne wyniki. Przyczyny niejednoznacznych wyników wiążą się najczęściej z niepotwierdzeniem dodatnich wyników badań przesiewowych lub z trudnościami w ustaleniu, które składniki zostały napromienione w żywności złożonej, nawet jeśli są opatrzone etykietą. Dwie główne przyczyny niezgodności przebadanych próbek z przepisami to nieprawidłowe oznakowanie i zakazane napromienianie; innym powodem niezgodności z przepisami było napromienianie w jednostkach niezatwierdzonych przez UE. Przyczyny niezgodności z przepisami są podane w każdej tabeli z danymi na temat badań przeprowadzonych w każdym państwie członkowskim.